

Methodologische nota publieke gebouwen

1. Scholen, hogescholen en universiteiten

1.1. Stock van aantal gebouwen

- 7.123 scholen, hogescholen en universiteiten in de Vlaamse en Waalse gemeenschap
- 4.101 onderwijsinstellingen in Vlaamse gemeenschap¹
- 3.022 onderwijsinstellingen in de Federatie Wallonië-Brussel²

1.2. Gemiddelde leeftijd in jaren (België)

Met behulp van de gegevens van het kadaster kan er een vork berekend worden voor de gemiddelde ouderdom van de niet-woongebouwen (gemiddeld tussen 58-68 jaar):

Bouwjaar	Voor 1900 tot 1918	Van 1919 tot 1945	Van 1946 tot 1961	Van 1962 tot 1970	Van 1971 tot 1981	Van 1982 tot 1991	Van 1992 tot 2001	Van 2002 tot 2011	Van 2012 tot 2025	Totaal gebouwen
Aantal gebouwen gebouwd	94.470	53.402	80.179	80.510	100.129	75.337	65.211	45.478	51.607	646.323
Aandeel in totaal aantal gebouwen	14,6%	8,3%	12,4%	12,5%	15,5%	11,7%	10,1%	7,0%	8,0%	
Begin periode	1870	1919	1946	1962	1971	1982	1992	2002	2012	
Einde periode	1870	1945	1961	1970	1981	1991	2001	2011	2025	
2025 - bouwjaar begin periode	155	106	79	63	54	43	33	23	13	
2025 - bouwjaar einde periode	155	80	64	55	44	34	24	14	0	
Gewogen gemiddelde ouderdom (leeftijd * aandeel in totaal aantal gebouwen)										
Begin periode	23	9	10	8	8	5	3	2	1	68
Einde periode	23	7	8	7	7	4	2	1	0	58

Voor de publieke gebouwen zijn er geen gegevens bekend over de ouderdom van deze gebouwen. Om toch een indicatie te hebben van deze gebouwen, worden hier voor de gemiddelde ouderdom schattingspercentages gebruikt die door Copilot Researcher gegenereerd werden. Vervolgens wordt het gemiddelde ouderdom voor de 4 soorten gebouwen (scholen, woonzorgcentra, ziekenhuizen en gevangenissen) tezamen berekend. Dit geeft als resultaat een lager gemiddelde ouderdom dan de niet-woongebouwen (gemiddeld tussen 48-50 jaar):

¹ Bron: Statistisch jaarboek van het Vlaams onderwijs. (2024-2025). Deel 3: Onderwijsinstellingen Aantal onderwijsinstellingen <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestanden/STJB-23-scholen-2425.xlsx>

² Bron: Les indicateurs de l'enseignement (2024), Fédération Wallonie-Bruxelles. <http://www.enseignement.be/index.php?page=28740>
Progress. Together.

	Scholen, hogescholen en universiteiten	Woonzorg- centra	Ziekenhuizen	Gevangenissen	Totaal gebouwen
Aantal	7123	1523	103	39	8788
Aandeel in totaal aantal gebouwen	81%	17%	1%	0%	100%
Copilot Researcher (gemiddelde ouderdom)					
Laagste gemiddelde leeftijd	50	35	60	155	
Hoogste gemiddelde leeftijd	50	45	60	155	
Gewogen gemiddelde ouderdom (leeftijd * aandeel in totaal aantal gebouwen)					
Laagste (leeftijd * aantal gebouwen)	40,53	6,07	0,70	0,69	47,98
Hoogste (leeftijd * aantal gebouwen)	40,53	7,80	0,70	0,69	49,72

1.3. Behoefte 2025-2050: "Energetische renovatie/ vervanging naar 100KWh/m2/jaar (nog naar label A)"

Om het aantal publieke gebouwen te bepalen dat gerenoveerd moet worden tot label A, wordt wegens ontbrekende gegevens gebruikgemaakt van data afkomstig van Veka (Energiekaart Vlaanderen), specifiek de cijfers betreffende andere niet-residentiële gebouwen, onderverdeeld per EPC-peil van A+ tot F. Uit deze data blijkt dat in 2025 circa 95% van deze overige niet-residentiële gebouwen over een EPC-label B of hoger beschikt; deze gebouwen dienen de komende jaren nog te worden gerenoveerd. Voor publieke gebouwen wordt eveneens uitgegaan van 95% van de gebouwenvoorraad, waarbij dezelfde benadering wordt toegepast op de gegevens van de verschillende regio's.

1.4. Behoefte 2025-2050: Uitbreiding

Op basis van de huidige bevolkingsprognoses wordt er verwacht dat de schoolbevolking tussen 3 en 25 jaar in 2050 voor België 2.976.312 leerlingen telt of 4% minder dan in 2025. Enkel Vlaanderen zou een positieve groei optekenen van 3% in 2050 en komen op 1.784.185 leerlingen. Voor het bepalen van de behoefte aan nieuwe scholen in 2050 zijn gegevens gebruikt afkomstig uit de Vlaamse als Waalse gemeenschap. Daarbij zijn ook hogescholen en universiteiten meegenomen in de berekening.

Berekening van het aantal scholen in 2050:

Schoolgaande jeugd en studenten volgens bevolking STATBEL:	2025	2050	Groei
België	3.096.416	2.976.312	-3,9%
Vlaamse gemeenschap	1.738.187	1.784.185	2,6%
Waalse gemeenschap	992.745	879.767	-11,4%
Aantal scholen (hogescholen en universiteiten inbegrepen):	2025	2050	Aantal scholen 2025: Groei schoolgaande jeugd (2050-2025)
België	7.123	7.123	0
Vlaamse gemeenschap	4.101	4.210	109
Waalse gemeenschap	3.022	3.022	0
Gemiddeld aantal leerlingen per school:	2025	2050	
België	435	418	
Vlaamse gemeenschap	424	424	
Waalse gemeenschap	329	291	

Volgens deze berekeningen in de tabel hierboven zou er enkel bij de Vlaamse gemeenschap nood zijn aan nieuwe scholen. Bij de Franse gemeenschap is er geen behoefte aangezien de groei van het aantal leerlingen negatief is.

2. Woonzorgcentra

2.1. Stock van aantal gebouwen

- 1.523 woonzorgcentra in België
- 820 woonzorgcentra in Vlaanderen³
- 573 woonzorgcentra in Wallonië⁴
- 140 woonzorgcentra in Brussel⁵

³ Bron: Departement zorg, Vlaanderen. (2025). Deel 3: Overzicht zorgaanbod residentiële ouderenzorg. <https://www.departementzorg.be/nl/overzicht-zorgaanbod-residentiele-ouderenzorg>

⁴ Bron: AVIQ. (1-12-2025). Liste des établissements pour aînés (MR, RS et CJ), Maison de repos et/ou Maison de repos et de soins (MR) <https://www.aviq.be/fr/liste-des-maisons-de-repos-incl-maisons-de-repos-et-de-soins-et-court-sejour-residences-services-et>

⁵ Bron: Iriscare (2019), 'Iriscare oog in oog met Bloemendal', nieuwsbericht, Brusselse rusthuizen (140 erkende rusthuizen). <https://www.iriscare.brussels/nl/2019/09/25/iriscare-oog-in-oog-met-bloemendal/>

2.2. Gemiddelde leeftijd in jaren (België)

Raadpleeg de bij de scholen toegelichte berekeningsmethode voor België voor verdere informatie.

2.3. Behoefte 2025-2050: "Energetische renovatie / vervanging naar 100KWh/m2/jaar (nog naar label A)"

Zelfde berekeningsmethode als bij de Scholen (zie infra) voor de woonzorgcentra.

2.4. Behoefte 2025-2050: Uitbreiding

Volgens de regionale cijfers telt België 1.523 woonzorgcentra waarvan 820 in Vlaanderen (departement zorg, Vlaanderen), 573 woonzorgcentra in Wallonië (Aviq) en 140 woonzorgcentra in de Brusselse regio (Iriscare).

Berekening aantal woonzorgcentra in 2050:

	Gepensioneerden +65 jaar	Gemiddelde aantal 65-plussers in woonzorgcentra (5%)	Aantal woonzorgcentra (WZC)	Gemiddelde aantal bewoners per woonzorgcentra
2025	2.405.315	120.266	1.523	79
2050	3.157.338			
	Groei 65-plussers 2050 tegenover 2025	32% groei 65- plussers in WZC in 2050	Bijkomende WZC met gemiddeld 79 bewoners	Gemiddelde aantal bewoners per woonzorgcentra
	31%	37.601	476,2	79
Totaal aantal gepensioneerden in WZC en WZC in 2050:		157.867	1.999	

Huidige schattingen geven aan dat het aantal Belgen van 65 jaar en ouder tussen 2025 en 2050 met 31% zal stijgen. Volgens Statistiek Vlaanderen woont ongeveer 5% van deze ouderen in woonzorgcentra; vergelijkbare cijfers gelden voor Wallonië (5%) en het Brussels gewest (4,3%). Voor de berekeningen wordt uitgegaan van gemiddeld 5% voor heel België, inclusief Brussel. Naar verwachting zullen er in 2025 ruim 120.000 65-plussers in woonzorgcentra verblijven. Indien dit percentage gelijk blijft, stijgt dit aantal in 2050 tot bijna 158.000, wat betekent dat er 37.601 extra bewoners bijkomen. Met een gemiddelde capaciteit van 79 bewoners per centrum is er tegen die tijd behoefte aan 476 nieuwe woonzorgcentra, waarmee het totaal in 2050 uitkomt op 1.999 centra.

De regio's hanteren dezelfde rekenmethode als België: zij gaan uit van 5% van de 65-plussers die in een woonzorgcentrum verblijven.

3. Gevangenissen

3.1. Stock van aantal gebouwen

39 gevangenissen in België waarvan 20 in Vlaanderen, 16 in Wallonië en 3 in Brusselse regio⁶

3.2. Gemiddelde leeftijd in jaren (België)

Raadpleeg de bij de scholen toegelichte berekeningsmethode voor België voor verdere informatie.

3.3. Behoefte 2025–2050: "Energetische renovatie/ vervanging naar 100KWh/m²/jaar (nog naar label A)"

Zelfde berekeningsmethode als bij de Scholen (zie infra) voor de gevangenissen.

3.4. Behoefte 2025–2050: Uitbreiding

Volgens de jaarcijfers van 2023 van de FOD Justitie, hadden de 39 Belgische gevangenissen een gemiddelde overbevolking van 12,7%. Er waren gemiddeld 10.195,95 plaatsen beschikbaar, terwijl er 11.490,84 gedetineerden verbleven in de 39 gevangenissen.

Berekening noodt extra gevangenissen door overbevolking:

De berekeningen tonen aan dat de overbevolking van 12,7% gelijkstaat aan bijna 1.300 ontbrekende plaatsen. België zou vijf bijkomende gevangenissen nodig hebben om tot 0% overbevolking te komen. Het totale gevangenisbestand zou dan stijgen van 39 naar 44 instellingen.

Gemiddelde capaciteit gedetineerden totaal gevangenissen (2023)	10.195,95
Gemiddelde overbevolkingsgraad (2023)	12,70%
Aantal gevangenissen	39
Gemiddelde capaciteit per gevangenis	261,43
Gemiddelde capaciteit + overbevolking	11.490,84
Overbevolking	1.294,89
Extra gevangenissen (met gemiddelde capaciteit van 261 gedetineerden)	5
Totaal gevangenissen zonder overbevolking:	44

⁶ Bron: FOD Justitie, Directoraat-generaal, Penitentiaire Inrichtingen, jaarcijfers 2023, Gemiddelde dagelijkse bevolking, capaciteit en overbevolking (p 5)

Berekening aantal gevangenen in 2050:

	Volwassen Belgische bevolking	Gemiddelde capaciteit + overbevolking 12,7%	Aantal gevangenen (overbevolking = 0%)	Gemiddelde aantal gedetineerden per gevangenis
2025	9.364.782	11.491	44	261
2050	10.186.350			
	Groei bevolking 2050 tegenover 2025	9% groei gedetineerden in 2050	Bijkomende gevangenen met gemiddeld 261 gedetineerden	Gemiddelde aantal gedetineerden per gevangenis
	9%	1.008	3,9	261
Totaal aantal gedetineerden en gevangenen in 2050:		12.499	47,9	

Op basis van de huidige bevolkingsprognoses wordt tegen 2050 een toename verwacht van de Belgische volwassen bevolking van 9%. Wanneer deze groei lineair vertaald wordt naar de gedetineerdenpopulatie, stijgt de gemiddelde capaciteit van gedetineerden van 11.491 (rekening houdend met 12,7% overbevolking) naar 12.499 gedetineerden in 2050. Uitgaande van een constante gemiddelde capaciteit van 261 gedetineerden per gevangenis, leidt dit tot een geraamde behoefte van 47,9 – afgerond 48 – gevangenen. Dit betekent dat, bovenop de 44 instellingen die vandaag reeds nodig zijn om de overbevolking volledig weg te werken, nog ongeveer vier bijkomende gevangenen vereist zijn om de situatie tegen 2050 structureel beheersbaar te houden.

De gemiddelde capaciteit plus de overbevolking wordt voor 2025 proportioneel verdeelt over de bevolking van de drie regio's. Voor de toekomstige nood aan nieuwe gevangenen in de toekomst wordt dezelfde methode gebruikt als voor België.

4. Ziekenhuizen

4.1. Stock van aantal gebouwen

103 Belgische ziekenhuizen (78 klassieke algemene ziekenhuizen, 7 universitaire ziekenhuizen en 18 ziekenhuizen met een universitair karakter. Eén ziekenhuis kan uit meerdere campussen bestaan), waarvan 52 in Vlaanderen, 37 in Wallonië en 14 in Brusselse regio.⁷

4.2. Gemiddelde leeftijd in jaren (België)

Raadpleeg de bij de scholen toegelichte berekeningsmethode voor België voor verdere informatie.

⁷ Bron: FOD volksgezondheid "gezondbelgie.be" (1 januari 2025): <https://www.gezondbelgie.be/nl/blikvanger-gezondheidszorg/algemene-ziekenhuizen/organisatie>.

RIZIV – Observatorium voor Chronische Ziekten (jaar van het document), *Analyse van de noden van patiënten inzake vervoer*, p. 5 (Gegevens van het RIZIV: spreiding en afstanden naar ziekenhuizen), voor de regionale gegevens

4.3. Behoefte 2025–2050: "Energetische renovatie / vervanging naar 100KWh/m²/jaar (nog naar label A)"

Zelfde berekeningsmethode als bij de Scholen (zie infra) voor de ziekenhuizen.

4.4. Behoefte 2025–2050: Uitbreiding

Volgens de website van de FOD volksgezondheid "gezondbelgie.be" telt België 103 ziekenhuizen op 1 januari 2025 waarvan 78 klassieke algemene ziekenhuizen, 7 universitaire ziekenhuizen en 18 ziekenhuizen met een universitair karakter. Eén ziekenhuis kan uit meerdere campussen bestaan. Deze bron vermeld ook dat er op 1 januari 52.317 erkende bedden in België zijn.

Berekening aantal ziekenhuizen in 2050:

	Belgische bevolking	Erkende Bedden in ziekenhuizen	Aantal Ziekenhuizen	Gemiddelde aantal bedden per ziekenhuis
2025	11.825.551	52.317	103	508
2050	12.591.500			
	Groei bevolking 2050 tegenover 2025	7% groei aantal bedden	Bijkomende ziekenhuizen met gemiddeld 508 bedden	Gemiddelde aantal bedden per ziekenhuis blijft constant
	6%	3.389	6,7	508
Totaal aantal bedden en ziekenhuizen in 2050:		55.706	109,7	

Op basis van de huidige bevolkingsprognoses wordt tegen 2050 een toename van de Belgische bevolking verwacht met 6%. Vervolgens wordt aangenomen dat het aantal ziekenhuisbedden in gelijke mate zal stijgen, wat resulteert in een bijkomende behoefte van 3.389 bedden. Wanneer dit aantal wordt geëxtrapoleerd op basis van het huidige gemiddelde van 508 bedden per ziekenhuis, leidt dit tot een geschatte behoefte aan ongeveer 7 bijkomende ziekenhuizen, elk met gemiddeld 508 bedden.

Het aantal erkende bedden in de regionale ziekenhuizen wordt voor 2025 proportioneel verdeelt over de bevolking van de drie regio's. Voor de toekomstige nood aan nieuwe ziekenhuizen in de toekomst wordt dezelfde methode gebruikt als voor België.